

Upptäck Nordmaling

*När skog
möter älv och
älv möter
hav!*

En pärla vid havet

– med fantastiska utflyktsmål och natursköna miljöer!

Visste du att Nordmaling erbjuder en idyllisk kustremsa där stenar och ett kargt kustlandskap övergår till mjuka sanddyner och öar att blicka ut mot i horisonten? Mitt emellan två större städer som förbinds med Botniabanan finner du Nordmaling, en kommun i Västerbottens län men som tillhör Ångermanlands landskap. Här möts du även av en vacker natur med skogar, sjöar, älvar och fantastiska platser att besöka. Vill du kanske åka skidor på vintern, vandra i skog och längs med älvar på hösten, eller under sommarhalvåret kanske utforska det marina livet, bada, båtliv och fiske. Eller varför inte upptäcka de kulturella utflyktsmålen. Men oavsett om du är ute efter äventyr, vandring, avkopplande bad eller spännande fiske, passa på att njut, andas in den friska havsbrisen, njut av solnedgångarna och låt dig förföras av Nordmalings fantastiska kustlandskap och natur. Du kommer inte att bli besviken!

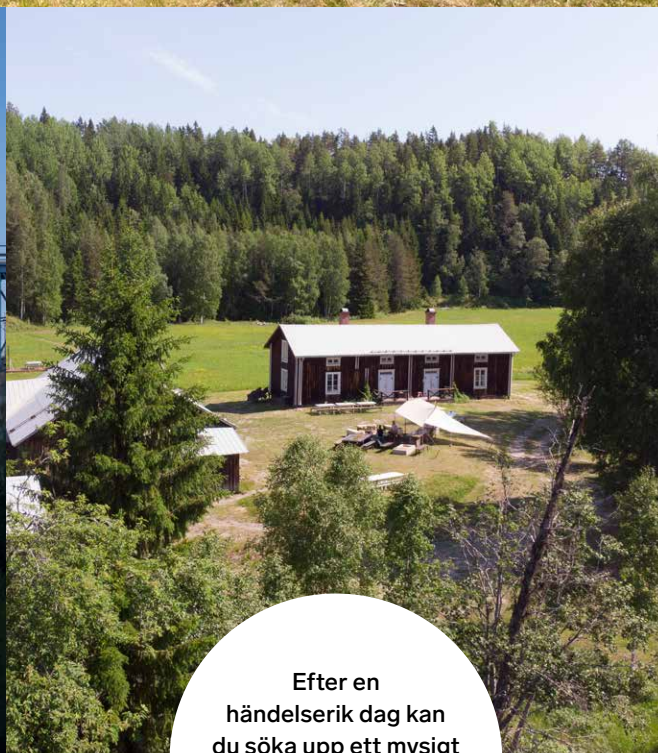
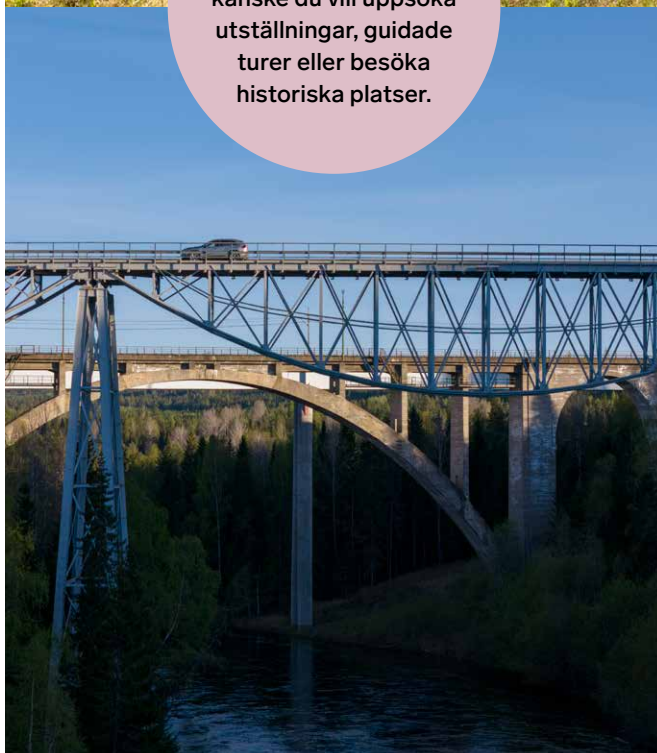

Spännande platser och sevärdheter *för ditt nästa äventyr!*

Passa på att utforska naturen och kusten, det finns många intressanta, spännande och fantastiskt vackra platser att ta del av.

För den konst- och kulturintresserade kanske du vill uppsöka utställningar, guidade turer eller besöka historiska platser.

Efter en händelserik dag kan du söka upp ett mysigt kafé eller matställe och ta del av den lokala atmosfären.

- Kust & Båtliv • Natur & vandringsleder
- Historiska platser • Kultur & Hantverk
- Shopping • Bo & leva • Äta • Aktiviteter
- Vinteraktiviteter

Kustliv

Nordmalings skärgård och kustliv

Tänk dig ett land som växer och växer, som reser sig ur havet, sten för sten, år efter år. Ett grund i viken där du bor övergår till klippor vid stranden för dina barn och hållar i trädgården för dina barnbarn.

I Nordmaling har vi en av världens högsta landhöjningar. Vid Nordmalingskusten, där Bottenhavet möter Norra Kvarken, finns en mångfald av naturtyper att utforska. Börja din resa i söder vid Ava för att njuta av bad och camping och som surfare har du hittat ditt paradiset där.

Mest bebyggelse finns runt Nordmalingsfjärden som är skyddad och skär långt in mot kommunens mitt. Sydsidan

ut mot havet är ett vidsträckt naturreservat med nybildat land, Kronören-Drivören. Perfekt för ostörd vandring i låglänta grus- och hållmarker. Passa även på att besöka Långroudden längst ut mot havet, på vägen dit kan du utforska fornlämningar och en labyrint.

Förtöj din båt i Tattarviken på Järholmarna mitt i fjärden, – där väntar en brygga med grillplats och bastu på dig. Norr om fjärden ligger Järnåshalvön, där finner du den gamla lotsplatsen Järnåsklubb med sin djupa gästhamn i Tjäruskär, en kaj där mindre båtar kan förtöja.

Nordmalingskustens nordligaste del är ett eldorado för dig som gillar sand. Här hittar du Öreälvens delta med sandstränder, badöar och flodarmar. Ta en tur till Skramla och Örsten med bil, och har du tillgång till båt är Fjärdgrundet ett utmärkt ställe att ankra vid. Njut av den lugna och idylliska atmosfären som omger dessa vackra platser!

*Njut av den lugna
och idylliska
atmosfären som omger
dessa vackra platser!*

Kultur

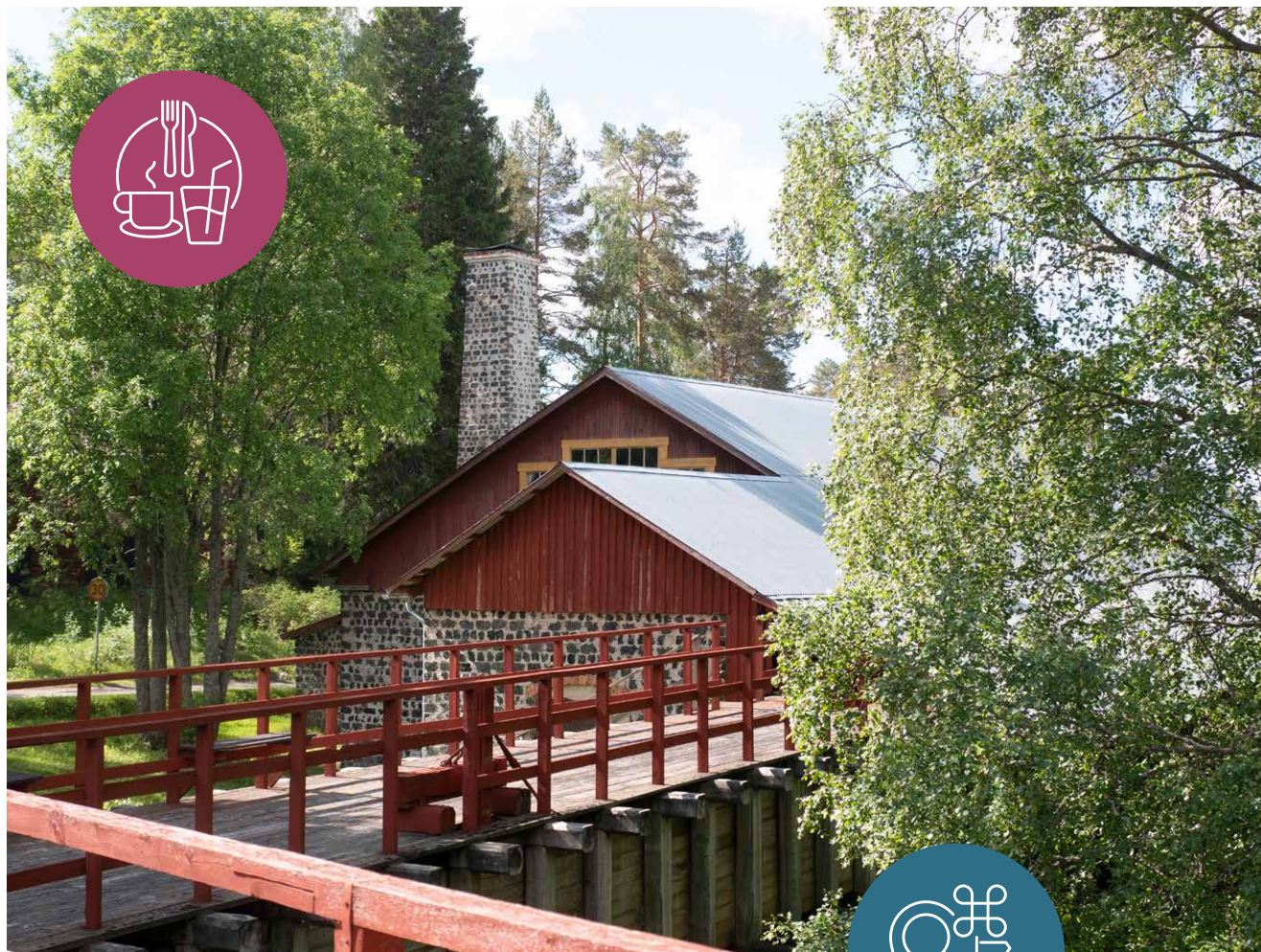
Olofsfors bruk, en historisk plats

– väl värd ett besök!

Olofsfors bruk är ett gammalt järnbruk som grundades under epoken då Europa industrialiserades under 1700-talets mitt, bruket är känt för sin industriella historia och idag kan du utforska området som är ett av det bäst bevarade industri-minnena i Sverige.

Du kan även lära dig mer om brukets historia genom guidade turer och museet, en intressant plats att besöka för få en inblick i vårt industriella arv.

Kulturområde

Det finns även flera spännande verksamheter på området kring bruket som blivit populära besöksmål, med aktiviteter, etablerade hantverkare och andra sevärdheter. Hela Olofsfors kulturområde är väl värd ett besök.

Gamla flygfältet – spåren efter en svunnen tid!

Om du är på utflykt i nejderna kring Olofsfors kan det kanske vara intressant att utforska platsen som en gång i tiden var krigsflygfält 19. Det var 1939 som Sveriges Riksdag beslöt att bygga 20 nya krigsflygfält, och ett av dem hamnade i Olofsfors. Arealen motsvarade hela 126 fullstora fotbollsplaner och bland annat anläggningsbaracker och förråd upprättades i anslutning till området. Efter kriget blev fältet ett civilt flygfält som betjänade platser som Nordmaling, Umeå och Örnsköldsvik. Tidningsflyget startade 1955 och inkluderade även passagerare vid behov, bolaget Linjeflyg tog sedan över och 1961 avslutades den civila trafikflygningen. Idag kan du fortfarande hitta spår i skogsområdet intill flygfältet efter krigseran, bunkrar finns bland annat kvar och du kan vandra efter stigarna och utforska området.

Älvvarma

Lögdeälvsleden

– även kallad Tempelleden!

Vandring längs Lögdeälven är en äventyrlig upplevelse med spännande djurliv och enastående natur.

Leden tar dig från Nordmalingsfjärden och sträcker sig vidare genom Nordmalings och Bjurholms kommun, ända upp till Fredrika i Åsele kommun. Ibland kallas denna sträcka för Tempelleden. Längs vägen finns det vindskydd och övernattningsstugor med kamin för din bekvämlighet. Leden är markerad med avståndsskyltar så även kortare turer kan göras. Du kommer att mötas av en imponerande utsikt över älven och dess natursköna område, leden tar dig också över en hängbro och fortsätter på andra sidan älven. Vid Norrfors kan du vandra under den gamla bron över Lögdeälven. Och Svartforsen är en perfekt plats för bad, med sandstrand och klippor, så varför inte ge dig ut på äventyr och njut av allt som Lögdeälvsleden har att erbjuda!

Vandra längsmed Öreälven

– utforska historia från en svunnen tid!

Öreälven är den andra av Nordmalings två stora älvar du kan vandra längsefter.

Älven slingrar sig från Stöttingfjället i Lycksele genom Bjurholms och Nordmalings kommun, innan den slutligen når havet. I höjd med Nyåker närmre bestämt Tallberg rinner älven under de tre ikoniska broarna, Tallbergsbroarna, byggnadskonst från tre olika epoker, 40 meter upp över älven. Den sista biten av älven innan den når havet är viktiga för lax och havsöring. I mynningsområdet finns vackra sandstränder du kan njuta av, som Skramla, Örsten och Alvik med småbåtshamn och historiska byggnader från flottningsepoken. Öreälvsleden bjuder dig på en spännande resa genom landskapet och är en betydelsefull del av regionens natur och historia.

Foto: ChillMedia

Ge dig ut på äventyr och njut av allt som Lögdeälvsleden har att erbjuda!

Humblebäck Keramik & Möbelsnickeri

Personerna bakom innovativt hantverk och idéer som tar form

I den lilla byn Långed i Nordmaling finner du ett verkligt guldkorn för konst- och designentusiaster. John Bøge och Cecilia Forsberg är de kreativa själarna som ligger bakom Humlebäck Keramik & Möbelsnickeri, en unik ateljé som kombinerar skickligt hantverk med skaparkraft och innovation. Och passionen för trä och keramik har följt dem genom livet.

John och Cecilia är en dynamisk duo som tillverkar eleganta bruksföremål i keramik och vackra möbler i olika träslag. Sedan ung ålder har de båda dragits till det kreativa yrkeslivet. För Cecilia föddes intresset för keramik redan som barn, då hon började en kurs som hobby. Senare högre upp i skolåldern provade hon på att praktisera som keramiker.

– Ja, jag kände ju direkt att det var någonting för mig, så fortsatte det och jag började gå lite kvälls- och helgkurser. Och sen ja, jag tänkte att jag skulle ge det ett år, så då var jag fast, berättar Cecilia.

Cecilia har sedermera utbildat sig vidare och är numera fullfjädrad keramiker. För John har intresset som möbelhantverkare vuxit sig fram genom åren, men det började redan efter att John gått ut årskurs nio, som 15 åring då han fick en lärlingsplats på ett snickeri.

– Det var inte så att jag visste att livet skulle bli precis såhär som det är nu, men jag har jobbat som hantverkare sedan dess och så har jag utvecklats med åren, säger John.

John är utbildad snickare med bakgrund från Danmark och har även en yrkesbakgrund som möbelsnickare i Sverige. Innan John och Cecilia startade sin gemensamma

verksamhet arbetade John i 17 år som snickarmästare på det kungliga slottet i Köpenhamn. Med tiden hamnade John som avdelningschef på stället för hantverksyrken, men det trivdes han inte särskilt väl med.

– Nej, men tillslut återstod bara kontorsarbete, då var jag tvungen att dra vidare, säger John eftertänksamt. Det var ju i verkstaden där det händer saker som man trivdes, fyller han i.

När John berättar vidare förstår man hur betydelsefullt det är för honom att få använda sitt sinne och sin kreativitet till att skapa någonting med sina händer. Inspiration hittar han bland annat i sin omgivning och detta

Möbler och keramik samspelar och kompletterar varandra på ett harmoniskt sätt.

ger form åt hans idéer, många gånger på kvällen kan idéerna börja sprudla.

Cecilias förklarar att hennes idéer oftast utformas medan hon arbetar men kan även dyka upp i vardagen, en nydrejad form väcker inspiration till att skapa nästa form och så vidare. Tills hon har en grupp av vaser som kom-

pletterar varandra perfekt i sina färger, former och materialval.

Båda två beskriver deras verk som starkt influerade av den nordiska enkelheten och den skandinaviska designtraditionen, som utstrålar en tidlös skönhet. Genom att använda klassiskt rena linjer och minimalistiska former, skapar de en sammanhängande estetik som genomsyrar deras konstnärliga uttryck. Möbler och keramik samspelar och kompletterar varandra på ett harmoniskt sätt och visar på deras förmåga att skapa konstverk som är både vackra och funktionella.

Duon landade med deras verksamhet i Cecilias hemby, Långed under 2016, efter att bland annat ha verkat i Danmark. Det var här de insåg de att de kunde förverkliga sin livsdröm på landet och fortsätta med sin passion för handgjord keramik och unika möbler i trä. Så slutligen, deras Humlebäck är lite av en kreativ oas där du som besökare kanske kan hitta till din egna inre konstnär.

John Bøge och Cecilia Forsberg

Familj: Två barn

Fritidsintressen: Natur och trädgård, vinteraktiviteter och båtliv.

Namnet Humlebäck: Namnet härrör från Johns hemtrakter i Danmark

Designstil: Stengodslera, rena strama former, kalla glasyrer, varvas mellan råa och blanka ytor. Nordisk enkelhet, stilren skandinavisk design, klassiska rena linjer, möbler och keramik där formgivningen hänger ihop.

Bollar idéer med varandra: Ja.

För mer information:
humleback.com

Uppliv Nordmaling

Två av Sveriges
bästa lax- och
havsöringsälvar finns
i Nordmaling,
Lögde älv och
Öre älv.

På kartan kan du hitta flera spännande platser i Nordmaling och sevärdheter som är värda ett besök. Passa på att utforska Nordmalingskusten för att ta del av bad, stränder och båtliv, eller upptäck natursköna platser att beskåda eller vandra efter. Och varför inte ta del av någon av Nordmalings alla fantastiska smultronställen utmärkta på kartan. Det är ditt val, kustliv, natur, kultur, fiske, aktiviteter, shopping eller mat och fika!

Formstråket
35 km kafé,
hantverk och design.
formstraket.se

BESÖKSMÅL / HISTORISKA PLATSER

- 2 Olofsfors bruk
- 6 Öre gårdsbageri / Gårdsbutik, kafé, försäljning av bröd och brett utbud av mjöl.
- 7 Presteles trädgårdskafé och logi / Kafé, bakkurser och boende i trädgårdsmiljö.
- 7 Åbrånets limousin / Gårdsbutik, fika och mat i lantlig miljö. Handla gårdens eget kött, chark samt lokalt mathantverk.
- 8 Tallbergsbroarna
- 9 Kafé Lotsen
- 10 Laxtunneln i Fällfors / Längst upp i Lögdeälven hittar du Sveriges första laxtunnel. I Fällfors finns även rast och grillplats samt hängbro.
- 16 Inredning & Design i Örsbäck / Butik med inredning, design och presenter i skandinavisk stil.

NATUR & VANDRINGSLEDER

- 5 Lögdeälvsleden
- 9 Järnasklubb
- 13 Tjuv-Antes grotta
- 14 Kronörens-Drivörens naturreservat
- 18 Torsmyrans naturreservat
- 19 Öreälvsleden
- 28 Flyttblock
- 29 Lidbergsgrottorna

BÅT- & BADLIV

- 1 Hammahallens simhall
- 1 Nordmalings Camping
- 4 Ava Havsbad
- 9 Lotshuset
- 21 Where the Wild River Runs
- 27 Tjäruskär

VINTERAKTIVITETER

- 1 Skjutbaneberget / Längd-åkningsspår i centrala Nordmaling.
- 20 Älidberget / Slalombacke med lift och stuga; familjebacke i söderläge. Längd-åkningsspår i vacker terräng.

ÄTA & FIKA

- 1 Blå Kiosken
- 1 Lenas Vägkrog
- 1 Mias grill med Conny
- 1 Näslunds Konditori
- 1 Pias thaimat (takeaway)
- 1 Sunrise Pizzeria
- 1 Tre Kronor
- 2 Kafé Anno 1762
- 2 Olofsfors Herrgård
- 6 Öre gårdsbageri
- 7 Presteles trädgårdskafé
- 7 Åbrånets limousin
- 9 Kafé Lotsen
- 17 Levar Hotell
- 24 Roma Pizzeria

KULTUR & HANTVERK

- 2 Galleri Eleonora / Galleri på Olofsfors bruk med konst och hantverk från olika utställare.
- 3 Humlebäck Keramik & möbelsnickeri
- 9 Konsthall Norra kvarken / Konstutställningar i Nordmalings skärgård.
- 11 Marias galleri / Konst och hantverk med tusch och akvarell.
- 12 Baudins konst / Galleri med vackert konstsmide och glaskonst.
- 25 Pjöllers design / Gårdsbutik med egenproducerat hantverk och väl utvalt sortiment för hem och trädgård.

BOENDE

- 1 Nordmalings Camping
- 2 Olofsfors Bruk
- 4 Ava Havsbad
- 7 Presteles trädgårdskafé och logi
- 9 Lotshuset
- 17 Levar Hotell
- 22 Tjarn (Endast grupper)
- 21 Where the Wild River Runs
- 23 Figaros fisk och Event
- 24 Pensionat Rundvik
- 26 Bäcknäset ställplatser
- 30 Övernattning, Lögdeälven

SHOPPING

- 1 Anettes byggnadsvård antik & inredning
- 1 Annas djur och foder
- 1 Blomboden
- 1 Fahlgrens
- 1 Levinn Home
- 1 Nordmalings skor
- 1 Olofsfors garn och tyg
- 1 PMU second hand
- 1 Repahuset
- 1 Sportringen
- 7 Presteles trädgårdskafé
- 12 Häggströms modehus
- 16 Inredning & Design i Örsbäck
- 1 Alex & Dåda Re-design

AKTIVITETER

FISKE

- 1 Sandströms sport / Information om fiskevatten, försäljning av fiskekort och utrustning.
- 21 Where the wild river runs / Fiskeguide. Erbjuder paketeringar inom naturturism.
- 23 Figaros fisk och event Fiskeguide. Digitala fiskekort; se laxportalen.se

ÄVENTYR

- 12 Lokalt 914 / Uthyrning av friluftsutrustning för dina äventyr.
- 15 Epic nature sweden / Fotogömslen i vackra miljöer. Ta chansen att se rovfåglar och vilda djur på nära håll.

FYSISK AKTIVITET

- 1 Norrskenshallen
- 1 Padelhallen
- 1 Victory gym

För aktuell information samt tillgänglighet se: visitnordmaling.se

<https://visitnordmaling.se/plus/>

Två sura gubbar i stenkastarstrid

– legenden om flyttblocken i Nordmaling!

Mitt i Kronörenområdet finns två gigantiska stenar, flyttblock som det kallas, som sannerligen är ett intressant besöksmål att kika på.

Dessa stenblock satt fastfrusna i ett tjockt istäcke under istiden för 10000 år sedan. När sedan isen smälte och började röra på sig och på grund av landhöjningen, hamnade dessa gigantiska stenbumlingar där de är idag.

Lång tillbaka i tiden trodde man att dessa stenblock på höga höjder berodde på att stora jättar i vredesmod hade slungat iväg ett stycke berg. Men enligt sägner om just dessa stenblock, sägs det vara två gubbar som i ren ilska slungade iväg varsitt stenblock mot varandra för att de blev ovänner. Det ena stenbumlingen hamnade i Ytteravan och den andra hamnade vid strandkanten i Storänget.

*Den ena stenen
hamnade i ytteravan
och den andra
i storänget!*

En aktiv by
*med närhet till
det mesta*

Andreas Gren och Emilia Gren

Familj: Barn, hund, katt och häst

Bor: Lögdeå

Fritidsintressen: Hästar, skidåkning
och LSK:s aktiviteter

Det var närheten till det mesta och varma rekommendationer om en by full av liv, fritidsaktiviteter och gemenskap som gjorde att flyttlasset med barn, hund, katt och häst gick till Lögdeå. Det lättsamma livet i byn upplevs som trivsamt och skridskodisko är dessutom årets höjdpunkt.

Andreas Gren som är uppvuxen i Tavelsjö och hans fru Emilia Gren uppvuxen i Öre är nöjda med sitt beslut att flytten gick till Lögdeå i Nordmalings kommun.

– Det lättsamma livet i Nordmaling är det ju att man får en bykänsla och att man får leva ute på landet, säger Andreas.

– Jag tycker det är skönt att allt är så nära på nåt vis, fortsätter Emilia. Man har nära in till städerna, men samtidigt har du det mesta du behöver redan här.

Det var delvis på grund av Emilias bror, som också redan hade flyttat till byn som gjorde att de hamnade i Lögdeå.

– De pratade väldigt varmt om inflytten av unga par som hade barn, och de möjligheter som det har gett. Att det har vuxit fram ett väldigt aktivt fritidsliv runt barnen och aktiviteter och möjligheter för dem, berättar Emilia.

Det som även lockade paret till Lögdeå enligt Andreas, var att det är en fin by och ett väldigt vackert område med en byaskola och närhet till både havet och Lögdeälven. Dessutom beskriver Emilia sig själv som en hästtjej sedan barnsben, ända ut i fingertopparna.

*Det är skönt att
allt är så nära.
Man har nära in
till städerna men
samtidigt har du det
mesta du behöver
redan här.*

– Jag har väldigt nära stallet, jag skulle kanske gissa att det är 80 meter. Där har jag fått möjlighet att göra nya bekantskaper här i byn, där vi också har gemenskap och har börjat umgås privat också med våra familjer och barn, berättar hon.

Ganska direkt efter flytten till byn slog det dem att Lögdeå är en ganska aktiv by. Det finns LSK (Lögdeå sportklubb), beskriver Andreas och berättar att klubben är väldigt flitig med att anordna aktiviteter för både stora och små. Det är bland annat skridskodisko samt olika längdlopp och familjen försöker att vara så aktiv som möjligt.

– Man vill ju vara med och stötta det här aktiva byalivet. Det gör ju också att man direkt får en gemenskap med de övriga som bor här. Jag tror framförallt så är det väl både skidåkningen för min egen del som är av stor vikt. Sen skridskodiskot är ju årets händelse, avslutar Andreas glatt.

Havsnära sommarställen

Kafé Lotsen är en idyllisk sommarservering belägen alldeles vid kusten, närmre bestämt Järnasklubb.

När du kliver in i kaféet möts du av en välkomnande marin atmosfär, med stora fönster som släpper in rikligt med ljus och som dessutom ger en fantastisk utsikt över havet och den omgivande naturen. En perfekt plats att sitta ner, slappna av och njuta av en kopp kaffe medan du beundrar den vackra utsikten.

På andra sidan Järnashalvön hittar du hamnkrogen i Tjäruskär som erbjuder en precis lika enastående utsikt över havet i Nordmalings fantastiska skärgård. Hamnkrogen kan hyras för privata evenemang. Den är beläget så att det även går att ta sig dit med båt, då det finns en fin gästhamn med småbåtsplatser. Perfekt om du gör entré via havet.

Tjyv-Antes grotta

– en hemlig tillflyktsort för den legendariska tjuven Andreas!

Tunnelgrottorna i Nordmaling är fascinerande spår av landhöjningen. De är ovanliga och drar till sig både grottforskare så väl som utflyktssugna familjer och ibland bär de även på en intressant historia!

Dessa unika grottor förekommer främst vid Höga Kusten och uppåt till Nordmalingstrakten.

Varför de är så säregna beror på att det är vissa faktorer som måste uppfyllas för att det ska kunna bli en så kallad tunnelgrotta. När sprickor i berggrunden nöts ur av kraftiga vågor från havet, växer de långsam fram under tusentals år och med tiden gör landhöjningen att grottorna stiger över vågornas räckvidd. Ju högre upp från havet desto äldre grotta.

Den mest kända grottan i Nordmaling är Tjyv-Antes grotta. Totalt är den cirka 30 meter lång, 5 meter bred och 3 meter hög. Enligt sägnen blev Tjyv-Antes grotta ett gömställe för stortjuven Andreas Andersson som under 1800-talet sägs ha rymt ifrån fångtransporter, bränt ned en ladugård och stulit alltifrån verktyg och kläder till djur.

På bilderna kan du se Lidbergs-grottorna här i Nordmaling. Tunnelgrottor som slipats av havets bränningar och fått böljande former. De är lättillgängliga sevärdheter som också är ett intressant besöksmål.

Vinter

Alla årstider har sin charm

Roliga aktiviteter året runt

Oavsett vilken årstid det är, finns det alltid något spännande att upptäcka.

Under vintern kan du bland annat kasta dig ut på snöiga äventyr i Ålidbergets skidanläggning. Med två pistade nedfarter, två bygelliftar och när du behöver få upp temperaturen i kroppen lite, finns en värmestuga tillgänglig på plats.

Om du föredrar längdskidåkning finns det också bra elljusspår att utforska runtom i trakten. Eller varför inte kanske ägna dig åt en stunds skridskotur, ge dig ut på isbanan och upplev friheten och känn av den frostiga vintermiljön.

För äventyrliga skoterentusiaster finns det fina skoterleder att utforska, att bege sig ut på en uppfriskande skotertur och få uppleva naturens prakt på nära håll.

Ett annat populärt vinteräventyr är pimpelfiske. Ta med dig fiskespöt, slå dig ner på isen, koppla av under tystnaden och invänta ett napp.

Foto: Linda Söderholm

Foto: ChillMedia

Foto: ChillMedia

Foto: Linda Söderholm

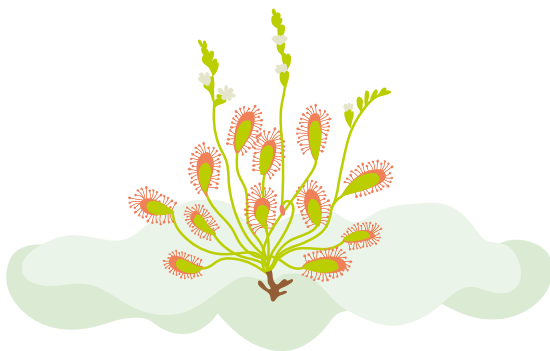
Kuriosa

om Nordmaling

Hälsobrunnen

i Sunnansjö!

Legenden förtäljer att det engång i tiden för cirka 250 år sedan, ska ha funnits en hälsobrunn i Sunnansjö. Folk vallfärdade till denna hälsokälla, där till och med apotekaren Konradsson reste med häst och vagn för att hämta vatten ur den. Men om hälsobrunnen fortfarande finns kvar och vilka mysterier och helande egenskaper den givit, det förtäljer inte denna historia.

Köttätande växter lurar i vitmossan!

På Torsmyran, en av Norrlandskustens största och mest varierade myrar, finns det många unika arter som anpassat sig till att leva i den speciellt fuktiga och karga myr miljön. En av dessa är växten sileshåret, som är en insektsätande växt. Den lurar småkryp med sina klibbiga droppar istället för söt nektar. När insekten väl landar på växtens blad, klibbar den fast. Om bytet innehåller protein utsöndras ett enzym, matsmältningsvätska, som löser upp det. Efter några dagar är det enda som finns kvar, skalet från resterna av en insekt.

Trulls, Trotsig och Trofast

– väktare över storberget!

Sedan Renässansen tid har stortallarna Trulls, Trotsig och Trofast vakat över Trollberget. På grund av röta i kärnan har man inte fastställt deras exakta ålder. Men de har överlevt sex skogsbränder och skogens exploatering har de stått emot. Trotsig stämplades för avverkning under seklets första hälft, men står ännu kvar. Numera är dessa jätteträd sällsynta, men sannolikt kommer Trulls, Trotsig och Trofast att finnas kvar med oss i cirka 100 år till.

Unika hällristningsfynd

– en tidsresa bakåt i tiden!

Hällristningarna vid Laxforsen är inte bara konstverk utan också en tidsmaskin till jägarfolkens vardag för tusentals år sedan. Ristningar avslöjar något om hur deras kultur, ritualer och vardagsliv såg ut, såväl fornlämningar har påträffats, vilket tyder på aktivitet i området under forntiden. Detta har studerats av arkeologer. En upptäckt som utgör en fascinerande del av de människor som levde långt före oss och även en intressant del i Västerbottens forntida historia.

Tagen av vittra!

Vitsterstenen är ett flyttblock beläget i kanten av Stormyren. Enligt sägnen är stenen ett tillhåll för Vittror, där Skogsrå och Vittror ska ha samlas för dans. Om någon råkade dansa med Vittra blev de "Vitter-tagna". En gång försvann byns kor, och husbonden fann dem dansandes runt stenen. Trots att de var funna kunde de inte lämna cirkeln tills en bön uttalades och förtrollningen slutligen släppte.

Redaktion: Linda Söderholm och Jakob Norstedt

Foto: Jakob Norstedt

Text: Linda Söderholm

Källhänvisning: *Nordmalings Naturguide & fälthandbok*, 2006, Länsstyrelsen Västerbotten, lansstyrelsen.se/vasterbotten

Reportage: sid 16–17, intervju: ChilliMedia

Tryck: Ågrenshuset

Formgivning och illustration: Helena Harnesk

Tack för besöket!

Torsmyran naturreservat

**Nordmalings
kommun**

Nordmalings kommun
0930-140 00
kommun@nordmaling.se
nordmaling.se